

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 37P/103/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123344629
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Cvengová ml.
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6123344629.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Cvengovou, ml., v právnej veci starostlivosti o maloletú: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, toho času umiestnená v A. ohrozenia o.z. Srdiečko, Centrum pre deti a rodiny, Wolkerova 26, Banská Bystrica, zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa matky: D. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D., toho času v ÚVV a ÚVTOS Bratislava a otca: F. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D., prechodne bytom G. G., H. I. XXXX/XX, toho času na neznámom mieste v Českej republike, o návrhu starej matky maloletej: D. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. G., H. I. XXXX/XX, zast. Lion Law Partners, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom AK Banská Bystrica, Komenského 14A, o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd ruší ústavnú starostlivosť nariadenú nad maloletou A. B. C., nar. XX.XX.XXXX rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 32P/211/2020-231 zo dňa 21.04.2022.

II. Súd maloletú A. B. C., nar. XX.XX.XXXX zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky D. A., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú v rovnakom rozsahu ako rodičia a je oprávnená maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach.

III. Matka je povinná prispievať na výživu maloletej A. B. C., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

IV. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej A. B. C., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 50,- € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V. Týmto zároveň dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/211/2020-231 zo dňa 21.04.2022 vo výroku o výchove a výžive maloletej A. B. C., nar. XX.XX.XXXX.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu návrhom podaným na tunajšom súde dňa 29.06.2023 domáhala zrušenia ústavnej starostlivosti nad maloletou a zverenia maloletej do jej náhradnej osobnej starostlivosti a zároveň určenia rodičom povinnosti prispievať na výživu maloletej, a to matke výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa mesačne a otcovi výživným vo výške 50,- € mesačne, všetko vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, na

účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia. Svoj návrh odôvodnila tým, že je starou matkou maloletej, s maloletou je v kontakte od narodenia, pričom zabezpečovala o ňu starostlivosť od roku 2014 a 2015, kedy bývala maloletá v jej domácnosti. Počas školského roka cez týždeň je s maloletou v pravidelnom kontakte telefonicky aj osobne. Od januára 2023 každý víkend maloletá trávi v jej domácnosti. Dohliada na plnenie školských povinností maloletej, učí sa s ňou, došlo aj k zlepšeniu školského prospechu maloletej. Ďalej uviedla, že maloletá pochádza z mimomanželského vzťahu rodičov, pričom matka maloletej dlhodobo neprejavuje záujem o maloletú, otec len sporadicky, matka je aktuálne väzobne trestne stíhaná, otec žije a pracuje v Českej republike. Matka maloletú nenavštevuje, naposledy sa osobne stretli v roku 2016, ich vzťah je hlboko narušený. Otec o zabezpečenie starostlivosti o maloletú neprejavuje žiadny záujem. Maloletá prejavila úprimný záujem byť v jej osobnej starostlivosti, pri každom stretnutí sa dožaduje informácií v akom štádiu sa nachádza vec, nakoľko sa chce k nej presťahovať. Navrhovateľka podotkla, že maloletá pozná dôverne jej domácnosť. Pokiaľ je maloletá v jej domácnosti, maloletej varí, perie, žehlí, nakupuje jej veci na oblečenie, kozmetiku. Taktiež jej zakupuje darčeky na sviatky, dáva jej aj vreckové 25-30,- € mesačne. Maloletá navštevuje 1. ročník strednej školy, k plneniu školských povinností pristupuje zodpovedne, nemá žiadnu mimoškolskú záujmovú činnosť. Maloletej zabezpečila aj doučovanie z anglického jazyka, chémie, uhrádza náklady spojené s týmto doučovaním. Taktiež dohliada na zdravotnú starostlivosť u maloletej, spoločne navštívili aj čelustného ortopéda, ktorý odporučil maloletej nosenie zubného strojčeka. Navrhovateľka uviedla, že netrpí žiadnymi chorobami, ktoré by jej sťažovali, alebo znemožňovali osobnú starostlivosť o maloletú. Žije v spoločnej domácnosti s manželom, ktorý súhlasí s tým, aby maloletá bývala v ich domácnosti, má tiež záujem podieľať sa na starostlivosti o maloletú. Navrhovateľka uviedla, že je zamestnaná, jej manžel je spoločníkom a konateľom obchodnej spoločnosti, má flexibilný pracovný čas. K návrhu pripojila rodný list maloletej i svoj rodný list, výpis z registra trestov, lekársku správu o svojom zdravotnom stave, výpis z listu vlastníctva, písomný súhlas manžela so zverením maloletej do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

2. Matka bola vypočutá prostredníctvom dožiadaného súdu v ÚVV a ÚVTOS Bratislava, kedy uviedla, že súhlasí s návrhom, ako i s výškou výživného 30 % zo sumy životného minima, nakoľko nie je schopná viac platiť. Vo výkone väzby je 5 a pol mesiaca, nie je pracovne zaradená. Keďže je vo väzbe, nemá žiadny príjem, nie je poberateľkou žiadnych príjmov ani dôchodku. Výdavky v ÚVTOS nemá žiadne, jej zdravotný stav je dobrý, má v súčasnosti problém len so žĺčnikom. Poukázala, že dlh na výživnom už nemá, výživné posielala pravidelne, navyše nič neprispieva na maloletú. V minulosti ju chodila navštevovať do Banskej Bystrice. Naposledy s maloletou telefonovala pred 5-6 mesiacmi, posielala jej každý druhý týždeň pohľadnicu alebo listy na adresu jej starkej, ktorá jej ich odovzdáva. V osobnom kontakte s maloletou bola pred 2 rokmi. Navrhovateľke netelefonuje, majú naštrbený vzťah. Pokiaľ bola na slobode, maloletá ju aj sama kontaktovala, volala jej aj písala cez Messenger. Ďalej uviedla, že je rada, že maloletá ide k svokre, je to lepšie ako by mala byť v ústave. Navrhovateľku pozná, je to matka jej priateľa, pozná ju 17 rokov, podľa jej názoru spĺňa všetky predpoklady, aby bola maloletá zverená jej. Je spôsobilá na výchovu maloletej, stará sa o maloletú približne rok, ale podľa jej vedomostí sa predtým o maloletú nezaujímal. Maloletá tiež pozná prostredie navrhovateľky, nakoľko tam chodila na víkendy, majú spolu dobrý vzťah, v jej byte má maloletá vytvorené vlastnú izbu. Navrhovateľka žije v domácnosti s jej partnerom, ktorý je dobrý chlap, pozná ho osobne. Uviedla že aj jej sestra a starká si maloletú k sebe brávali. Inú ďalšiu vyživovaciu povinnosť okrem maloletej nemá. Pokiaľ bude prepustená na slobodu, chcela by dcéru späť a riadne sa o ňu starať. Súhlasila s pojednávaním a rozhodnutím veci v jej neprítomnosti.

3. Otec maloletej sa k návrhu žiadnym spôsobom nevyjadril. Súd podľa § 180 CSP konal a rozhodol v neprítomnosti otca, ktorému súd doručoval písomnosti v súlade s § 106 v spojení s § 116 CSP, nakoľko sa nachádza na neznámom mieste v Českej republike.

4. Opatrovník maloletej v písomnom vyjadrení k návrhu zo dňa 19.07.2023 odporučil návrhu navrhovateľky vyhovieť, rodičov zviazať prispievať na výživu maloletej podľa ich možností, schopností, majetkových pomerov vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica. Uviedol, že bol vykonaný aj pohovor s navrhovateľkou, ktorá uviedla, že jej manžel taktiež súhlasí, aby maloletá prišla žiť do ich domácnosti, rozumie si s maloletou, je tiež na maloletú zvyknutý, nakoľko v ich domácnosti bola maloletá na krátkodobých pobytoch, trávili spoločne aj dovolenky v zahraničí. Maloletá ju volá babka a jej manžela dedko. Počas víkendových pobytov sa maloletej venujú, dohliadajú na to aby sa učila. Súhlasí s tým, aby maloletá prestúpila na 5.ročné štúdiu,

v prípade potreby jej zabezpečiť aj doučovanie. Maloletá bude navštevovať pediatrickú ambulanciu MUDr. Gajdošovej, majú ísť s maloletou aj k čelustnému ortopédovi, nakoľko potrebuje strojček na zuby. Ďalej uviedla, že pracuje v Tesco Stores, Banská Bystrica prevažne na ranné zmeny. Jej čistý príjem je cca 960,- € mesačne, manžel je SZČO, má vlastnú firmu, jeho príjem je okolo 2.000,- € mesačne. Navrhovateľka ďalej uviedla, že od 21.07.2023 do 29.07.2023 majú ísť na dovolenku do Chorvátska, žiadala otca maloletej, aby dal súhlas s tým, že maloletá môže s nimi vycestovať do zahraničia, otec to odmietol. Tento súhlas nakoniec dala matka, ktorá je vo väzbe. Otec maloletú opakovane sklamal. Opatrovník uviedol, že domácnosť navrhovateľky je pripravená na príchod maloletej, maloletá má k dispozícii vlastnú izbu, primerane zariadenú jej potrebám. K vyjadreniu bol pripojený úradný záznam z vykonaného pohovoru s navrhovateľkou, vysvedčenie maloletej zo SOŠ hotelových služieb a obchodu Banská Bystrica, šk. r. 2022/2023, z ktorého vyplýva, že maloletá prospela s vyznamenaním. Ukončila plnenie povinnej školskej dochádzky.

5. Zo sociálnej správy na maloletú zo Signálu ohrozenia, o.z. Centrum pre deti a rodiny Srdiečko, Banská Bystrica zo dňa 11.07.2023 vyplýva, že maloletá je umiestnená v ich zariadení najskôr na základe neodkladného opatrenia, následne na základe právoplatného rozsudku o nariadení ústavnej starostlivosti. V šk. r. 2022/2023 navštevovala SOŠ hotelových služieb a obchodu Banská Bystrica, 1. ročník, odbor - čašník/servírka, v škole dosahovala dobré výsledky, do školy sa pripravovala samostatne, bolo vidieť, že do školy a na prax chodí rada, že ju príprava na vyučovanie baví. Vzhľadom na študijné výsledky jej bol odporúčaný 5 ročný študijný odbor - hotelová akadémia, pričom s prestupom súhlasia, s týmto súhlasila aj maloletá. Na samostatnej usporiadanej skupine maloletá je rada stredobodom pozornosti, prejavuje sa to prehnanou starostlivosťou o svoj vzhľad, často sa nevhodne oblieka na svoj vek, na čo boli upozornení aj zo strany školy. Maloletá často porušuje pravidlá, má opakovane oneskorené príchody zo školy, snaží sa posúvať hranice režimu CDR, presadzovať si svoje názory, snaží sa aj s deťmi manipulovať, kupovať si ich rôznymi darčekom. V rámci psychologickéj starostlivosti sa snažili zamerať na osvojovanie si kladných životných hodnôt, sebareflexiu, usmerňovanie správania maloletej voči autoritám a rovesníkom. Na kritiku zo strany vychovávateľov reaguje maloletá veľmi prchko, verbálne agresívne a podráždené. Jej správanie je afektované a z tohto dôvodu má časté konflikty so zamestnancami, ale aj s ostatnými deťmi z CDR. Často nedokáže zvládať emočné situácie. V rámci výchovnej praxe sa zamerali u maloletej na to, aby vedela prijať zodpovednosť za svoje rozhodnutia a činy, ktoré sú nie vždy v súlade s pravidlami a povinnosťami. Na spoločných aktivitách v CDR sa zúčastňuje s nechuťou, ak nemá mať z toho nejaký prospech. Niekedy sa z tohto dôvodu uchýľuje aj k infantilným prejavom v správaní. Maloletá je veľmi zranená zo vzťahu s biologickými rodičmi, a preto si nasycuje svoje vzťahové potreby cez vzťahy s chlapcami a nie vždy vhodným a zdravým spôsobom. Od jesene 2022 sa začala aktívnejšie stretávať s babkou D. A., ktorá prejavila záujem si maloletú vziať do svojej osobnej starostlivosti. S otcom je maloletá v pravidelnom kontakte cez sociálne siete, nakoľko sa odsťahoval do Prahy. Častejšie navštevuje aj prababku pani H., ku ktorej chodí tiež na víkendové pobyty. S matkou, ktorá je momentálne vo väzbe odmieta maloletá komunikovať. Niekoľkokrát maloletá požiadala o to, aby to bolo zo strany CDR matke počas telefonického rozhovoru vysvetlené. Vyživovaciu povinnosť si otec plní nepravidelne a matka vôbec. Zdravotný stav maloletej je dobrý, nenavštevuje žiadne odborné ambulancie.

6. Právna zástupkyňa navrhovateľky na pojednávaní zotrvala na písomne podanom návrhu s tým, že navrhovateľka má naďalej záujem zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú. Medzi navrhovateľkou ako starou matkou a maloletou je veľmi dobrý vzťah založený na láske a dôvere, maloletá pozná jej domácnosť, pohybuje sa tam ako vo svojom domácom prostredí, ktoré pozná. Taktiež škola zaznamenala stabilné a pozitívne správanie zo strany maloletej, plnenie si školských povinností, záujem o kolektív a nadväzovanie nových vzťahov s kamarátmi. Z toho je zrejmé, že stará matka má priamy pozitívny vplyv na psychický vývoj maloletej, pričom maloletá má taktiež záujem byť zverená do jej náhradnej osobnej starostlivosti, s čím súhlasí i matka maloletej. Poukázala, že by bolo vhodné, keby zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti bolo vykonateľné už vyhlásením, nie právoplatnosťou rozhodnutia, vzhľadom aj na nový školský rok, aby bola maloletá čo najskôr v osobnej starostlivosti navrhovateľky.

7. Navrhovateľka sa na pojednávaní pripojila k vyjadreniu právnej zástupkyne. Uviedla, že návrh podávala z dôvodu, že maloletá si nezaslúži to, čo sa jej stalo, aby vyrastala v ústave, nezaslúži si to žiadne dieťa. S maloletou je od malička v kontakte, majú ju radi, nechce, aby vyrastala bez rodiny. Potvrdila, že si už raz podávala návrh, aby jej bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti,

ale zobrala ho vtedy späť, lebo matka sa dala dokopy a začala sa v tom čase riadne starať o maloletú. Podľa jej názoru je medzi ňou a maloletou vytvorená aj citová väzba, maloletá jej dáva najavo city, objíma ju, pomáha jej sama od seba v domácnosti. Maloletá pozná ich domácnosť, má tam aj svoju vlastnú izbu. Na pobyty do ich domácnosti chodí minimálne 3x do mesiaca cez víkendy. Poukázala na to, že zvládne starostlivosť o maloletú a jej správanie. Má vedomosť o tom aké sú problémy s maloletou, toto jej oznámili aj z CDR, riešili to spolu s maloletou. Maloletá nemá aktuálne žiadne záujmové krúžky, zo školy chodí na prax, kde chodí pomáhať aj cez víkendy. Nemá problém s prípravou na vyučovanie, zabezpečila jej a vybavila aj doučovanie z nemčiny a angličtiny, na ktoré chodí. Zdravotný stav má maloletá dobrý, teraz budú riešiť jedine ten zubný strojček. Lieky pravidelne maloletá neužíva. Ďalej uviedla, že v domácnosti býva s manželom, ktorý súhlasí s tým, aby maloletá bola zverená do jej náhradnej osobnej starostlivosti, maloletá ich oboch rešpektuje. Posledné 2 mesiace maloletá nie je v žiadnom kontakte s rodičmi, s matkou nechce komunikovať, o otcovi nevie, kde sa momentálne nachádza. Bývajú v 3-izbovom byte, kde sú mesačné náklady na nájom energie 190,- €, úver 692,- €, internet a TV 42,- €, strava 300,- €, drogeria 50,- €, mobil 42,- €. Maloletej dáva aj vreckové cca 25,- € na mesiac. Nemá záznam v registri trestov ani priestupky, zdravotný stav má dobrý, nelieči sa na nič. Má plnú spôsobilosť na právne úkony. Spory ani nehody so susedmi nemá žiadne.

8. Opatrovník maloletej na pojednávaní odporučil návrhu vyhovieť, nakoľko matka nemôže prevziať starostlivosť o maloletú, otec nejaví záujem o prevzatie osobnej starostlivosti o maloletú, preto je v najlepšom záujme maloletej, aby bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, s ktorou má vytvorenú pozitívnu citovú väzbu. Stará matka má zabezpečené aj vhodné bytové a ekonomické podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o maloletú. Vzhľadom na to, že maloletá vykazuje problémy v správaní, čo vyplynulo aj zo správy CDR, podajú odporúčenie na vykonávanie opatrení sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately na CDR, Kollárova 29, Banská Bystrica, ktoré vykonáva opatrenia ambulantnou a terénnou formou priamo v rodine, pričom metódy práce budú zamerané na prispôsobenie sa novej situácie v rodine.

9. Spoločnosť Tesco Stores s.r.o. uviedla, že navrhovateľka tam bola zamestnaná na trvalý pracovný pomer od 20.01.2018 do 01.08.2022, pracovný pomer bol ukončený dohodou zo strany zamestnanca bez poskytnutia odstupného. Priemerný čistý mesačný príjem navrhovateľky bol 822,16 €.

10. Sociálna poisťovňa uviedla, že navrhovateľka požiadala o dávku v nezamestnanosti, táto je aktuálne vyplácaná vo výške 539,40 € mesačne. Otec ani matka maloletej nepoberajú žiadne dávky vyplácané sociálnou poisťovňou.

11. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica uviedol, že navrhovateľka je evidovaná ako uchádzač o zamestnanie od 02.08.2023, jej evidencia trvá. Nepoberá žiadne štátne sociálne dávky vyplácané úradom.

12. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno uviedol, že rodičia nie sú vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepoberajú žiadne štátne sociálne dávky vyplácané úradom práce.

13. Okresný dopravný inšpektorát Brezno uviedol, že rodičia nie sú držiteľmi ani vlastníkmi motorového vozidla.

14. Okresný dopravný inšpektorát Banská Bystrica uviedol, že na navrhovateľku je evidované motorové vozidlo Suzuki Swift.

15. Lustráciou v katastri nehnuteľností bolo zistené, že rodičia nie sú vlastníkmi nehnuteľnosti na území SR. Navrhovateľka je evidovaná ako výlučný vlastník bytu v katastrálnom území Podlavice a podielový spoluvlastník nehnuteľností- orná pôda, trvalý trávnatý porast, zastavaná plocha a nádvorie v katastrálnom území Podlavice.

16. Ústav na výkon väzby a ústav na výkon trestu odňatia slobody Bratislava uviedol, že matka je vo výkone väzby od 05.05.2023, do pracovného procesu nebola zaradená z dôvodu nedostatku pre ňu vhodných pracovných príležitostí.

17. Lustráciou v bankách bolo zistené, že navrhovateľka ani otec nemajú evidovaný bankový účet na území SR. Matka má evidovaný bankový účet v Mbank, S.A. so zostatkom ku dňu 18.09.2023 vo výške -355,26 €.

18. Z centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov vyplýva, že navrhovateľka nemá evidovaný žiadny záznam.

19. Z odpisu registra trestov na navrhovateľku vyplýva, že táto má evidovaný jeden záznam, odsúdenie zo dňa 22.11.2013, pričom odsúdenie je zahladené, na páchatel'a sa hľadá akoby nebol odsúdený. Jedná sa o trestný čin podľa § 289/2 Trestného zákona.

20. Z navrhovateľkou predloženej lekárskej správy od MUDr. Ivany Šandorovej zo dňa 28.06.2023 vyplýva, že u navrhovateľky zo zdravotných dôvodov nie je prekážka, ktorá by jej sťažovala alebo znemožňovala starostlivosť o maloletú.

21. Z opatrovaneckého spisu maloletej vyplýva, že Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 36P/137/2016-9 zo dňa 22.06.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 12CoP/41/2016-84 zo dňa 19.08.2016 neodkladným opatrením odňal maloletú z osobnej starostlivosti matky a odovzdal maloletú do starostlivosti starej matky zo strany otca. Okresný súd uznesením sp. zn. 36P/163/2016-62 zo dňa 21.12.2016 zastavil konanie z dôvodu späťvzatia návrhu starej matky maloletej zo strany otca na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 37P/132/2019-25 zo dňa 13.06.2019 bola maloletá dočasne zverená do osobnej starostlivosti matkinej sestry - pani J. K.. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/211/2020-23 zo dňa 07.10.2020 súd zrušil uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 37P/132/2019-25 zo dňa 13.06.2019 a nariadil matkinej sestre - pani K. odovzdať maloletú dočasne do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Srdiečko. Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 32P/189/2020-37 zo dňa 08.09.2020 zamietol návrh otcovej sestry L. C. a D. G. na zverenie maloletej do ich náhradnej osobnej starostlivosti. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 37P/248/2019-265 zo dňa 11.10.2021, právoplatným dňa 07.12.2021 bol návrh matkinej sestry - J. K. na zverenie maloletej do jej náhradnej osobnej starostlivosti zamietnutý. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/211/2020-231 zo dňa 21.04.2022, právoplatným dňa 17.06.2022 bola nad maloletou nariadená ústavná starostlivosť a rodičia boli zaviazaní prispievať na výživu maloletej každý zvlášť výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa, počnúc dňom 15. dňa v mesiaci vopred na účet CDR Srdiečko, nakoľko rodičia sa o maloletú žiadnym spôsobom nezaujímali, neplnili si výživovú povinnosť na maloletú, pričom záujem o maloletú prejavovala len matkina sestra pani K., ktorá ale sama uviedla, že starostlivosť o maloletú nezvláda. Maloletá bola umiestnená do CDR Srdiečko dňa 16.10.2020, kde sa nachádza aj doposiaľ.

23. Podľa § 54 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

22. Podľa § 55 ods. 3, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

23. Podľa § 45 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33. Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

24. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti

a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

25. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

26. Náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou, pričom súd musí skúmať či maloleté dieťa nemožno zveriť do niektorej z prvých dvoch foriem náhradnej starostlivosti a až následne pristúpi k najkrajnejšiemu riešeniu, a to nariadeniu ústavnej starostlivosti. Súd zruší ústavnú starostlivosť vždy, ak dieťa možno umiestniť do náhradnej osobnej starostlivosti, alebo pestúnskej starostlivosti. Náhradná osobná starostlivosť ako jedna z foriem náhradnej starostlivosti prichádza do úvahy v prípadoch, kedy rodičia nezabezpečujú, alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby ako rodiča, je v záujme maloletého dieťaťa. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti má zabezpečiť výchovu maloletého dieťaťa v čo najpriaznivejšom a najprirodzenejšom rodinnom prostredí.

27. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že maloletá pochádza z mimomanželského vzťahu rodičov, pričom nad maloletou bola nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa realizuje doposiaľ a rodičia boli zaviazaní prispievať na výživu maloletej. Rodičia maloletej naďalej nie sú schopní zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú, nakoľko matka sa v súčasnosti nachádza vo výkone väzby, otec neprejavil záujem o výkon osobnej starostlivosti o maloletú, v súčasnosti sa nachádza na neznámom mieste v Českej republike. Rodičia sporadicky kontaktujú maloletú, na jej výživu matka neprispieva vôbec, otec nepravidelne. Matka súhlasila so zverením maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Navrhovateľka aktívne od jesene 2022 prejavuje záujem o zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti. Pozná povahu a potreby maloletej, vo svojej domácnosti má vytvorené vhodné bytové podmienky pre výchovu maloletej, pričom maloletá jej domácnosť pozná, má tam vytvorenú svoju vlastnú izbu. Manžel navrhovateľky súhlasí so zverením maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti jeho manželky. Maloletá má pozitívny vzťah k navrhovateľke i jej manželovi, obidvoch rešpektuje. Navrhovateľka je pre maloletú aktuálne tou osobou, ktorá jej dáva pocit istoty, bezpečia, pričom aj matka potvrdila, že o maloletú je u navrhovateľky riadne postarané. Maloletá v domácnosti navrhovateľky napreduje aj v rámci plnenia si školských povinností, čo vyplýva aj zo správy z CDR, kde je maloletá aktuálne umiestnená, navrhovateľka jej zabezpečila ja doučovanie. Pokiaľ sa u maloletej vyskytli výchovné problémy, navrhovateľka uviedla, že má záujem problémy maloletej aktívne riešiť. V tejto súvislosti aj opatrovník odporučil realizáciu opatrení sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately v spolupráci s CDR Kollárova 29, Banská Bystrica na základe odporúčania príslušného úradu práce. Súd má preukázané, že maloletá má v domácnosti navrhovateľky vytvorené podnetné prostredie, navrhovateľka dohliada na prípravu na vyučovanie i zdravotný stav maloletej. Ani jeden z rodičov toho času nedokáže zabezpečiť maloletej primeranú výchovu a výživu. Navrhovateľka spĺňa aj všetky zákonom stanovené predpoklady pre vykonávanie náhradnej osobnej starostlivosti, je bezúhonná, pričom trestné konanie u navrhovateľky je už zahladené, súd toto považuje za ojedinelé vybočenie v rámci pozitívneho správania navrhovateľky. Nemá zdravotné obmedzenia brániace jej vo výkone starostlivosti o maloletú. Navrhovateľka ako stará matka maloletej je toho času tým z príbuzných maloletej, ktorá dáva súdu záruku na najlepšiu výchovu a opateru maloletej. Preto súd s poukazom na znenie § 54 ods. 1 v spojení s § 55 ods. 3 Zákona o rodine, kedy je súd povinný vždy skúmať či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, alebo pestúnskej starostlivosti, ktoré majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou a vzhľadom na skutočnosť, že v súčasnosti maloletú je možné zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, zrušil nariadenú ústavnú starostlivosť nad maloletou a maloletú zveril do náhradnej osobnej starostlivosti jej starej matky.

28. Zverením maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti rodičom nezaniká ich zákonná vyživovacia povinnosť voči maloletej s poukazom na § 45 ods. 7 Zákona o rodine. Pri určovaní výšky výživného súd vychádzal z kritérií uvedených v ustanovení § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, t. j. z veku, odôvodnených potrieb maloletej, ako aj z možností, schopností a majetkových pomerov povinného na výživné, t. j. rodičov maloletej. Maloletá má v súčasnosti 16 a pol roka, navštevuje 2. ročník strednej školy, nemá platený záujmový krúžok, zvýšené výdavky na zdravotnú starostlivosť u maloletej v súčasnosti nie sú. Do budúcnosti má odporúčené nosenie zubného strojčeka. Obidvaja rodičia boli v rámci konania o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletou súdom zaviazaní prispievať na výživu maloletej minimálnym výživným ani túto povinnosť si však riadne neplnia, matka vôbec, otec iba čiastočne, nepravidelne. Nad rámec výživného na maloletú žiadnym spôsobom neprispievajú. Rodičia okrem maloletej nemajú ďalšiu inú vyživovaciu povinnosť. Matka je v súčasnosti vo výkone väzby, nie je pracovne zaradená, nemá žiadny príjem. Otec sa v súčasnosti nachádza na neznámom mieste, kedy odišiel za prácou do Českej republiky. Ani jeden z rodičov nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepoberajú dávku v hmotnej núdzi, ani iné štátne sociálne dávky. Vzhľadom na nečinnosť otca v konaní nebolo možné bližšie zistiť jeho osobné a majetkové pomery. Súd na základe takto zisteného skutkového stavu zaviazal matku prispievať na výživu maloletej zákonom stanovenou minimálnou sumou výživného, a to vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa, ktorú je povinný platiť každý rodič bez ohľadu na svoje možnosti, schopností a majetkové pomery a otca výživným vo výške 50,- € mesačne s prihliadnutím na to, že aj podľa vyjadrení navrhovateľky CDR pracovne odišiel do Českej republiky, teda je v jeho možnostiach aktuálne sa zamestnať a prispievať na výživu maloletej.

V súlade so znením § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd určil rodičom povinnosť prispievať výživným na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, teda nie k rukám navrhovateľky. Počiatok určenia vyživovacej povinnosti súd určil od právoplatnosti rozhodnutia, kedy zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky nadobudne v plnom rozsahu účinnosť.

29. Pokiaľ sa navrhovateľka prostredníctvom právnej zástupkyne domáhala, aby zverenie maloletej do jej náhradnej osobnej starostlivosti nadobudlo účinnosť už dňom vyhlásenia rozhodnutia, na danom mieste súd poukazuje, že náhradná osobná starostlivosť nadobúda účinky až dňom právoplatnosti rozhodnutia. Pokiaľ existovala bezodkladná potreba úpravy pomerov maloletej jej umiestnením (dočasným) v osobnej starostlivosti navrhovateľky, uvedené bolo možné riešiť formou neodkladného opatrenia v zmysle § 360 CMP a nasl.

30. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Dôvody pre iné rozhodnutie o trovách konania súd v prejednávanej veci nezistil.

31. Po vyhlásení rozhodnutia, jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku sa navrhovateľka, právna zástupkyňa navrhovateľky a opatrovník vzdali práva podať odvolanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1 v spojení s § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší

subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods. 1, 2, 3 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP).

Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti – Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 CMP).